

Besluit van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur 3 maart 2025, nr. 0000095186, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft (Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft, 2025)

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

handelende in overeenstemming met de Minister voor Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend voor het gebruik van Curatio (kalkzwavel, 380 g/L) ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft.

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt op 28 juni 2025.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft, 2025.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

namens deze,

E. Veldhuis

Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via 'mijn.rvo.nl'. Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT CURATIO (WERKZAME STOF KALKZWAVEL, 380 G/L)

Wettelijk Gebruiksvoorschrift

Toegestaan is uitsluitend het professionele gebruik als schimmelbestrijdingsmiddel door middel van een gewasbehandeling in de volgende toepassingsgebieden onder de vermelde toepassingsvoorwaarden

Toepassingsgebied	Type toepassing	Te bestrijden organisme	Dosering (middel) per toepassing	Maximale dosering (middel) per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per 12 maanden	Maximaal aantal liter middel per ha per 12 maanden	Minimum interval tussen toepassingen in dagen	Veiligheidstermijn in dagen of uiterst gewasstadium waarop toegepast mag worden
Appel (biologische teelt)	Gewasbehandeling	Schurft ¹	0,8%	8 L	4	32 L	5	30
Peer (biologische teelt)	Gewasbehandeling	Schurft ²	0,8%	8 L	4	32 L	5	30

¹ *Venturia inaequalis*

² *Venturia pyrina*

Toepassingsvoorwaarden

Artikel 1: koop

- De koop van dit middel, voor gebruik in overeenstemming met dit vrijstellingsbesluit, is verboden tenzij de koper voor de koop een melding doet bij een distributeur die is geregistreerd bij Stichting Certificatie Distributie in Gewasbeschermingsmiddelen, Stichting CDG.
- De koper verstrekt bij de melding:
 - Voor de controle door de Nederlandse Fruittelers Organisatie dat deze de gewassen teelt die in het Wettelijke gebruiksvoorschrift staan, de te behandelen oppervlakte en fruitgewas.
 - Voor de controle door de distributeur dat de koper kan voldoen aan de in dit Wettelijk Gebruiksvoorschrift (WG) gestelde eisen ten aanzien van driftreductie.
 - Het SKL¹ keuringsrapport van de te gebruiken spuitapparatuur niet ouder dan 3 jaar of
 - voor spuitapparatuur niet ouder dan 3 jaar het aanschafbewijs.
 - Een ondertekende eigenverklaring overlegt waar verklaard wordt dat de te behandelen percelen beschikken over een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter.

Artikel 2: gebruik of voorhanden hebben

Het is verboden om dit middel voorhanden te hebben voor gebruik in de biologische teelt van appel en peer of in die teelten te gebruiken zonder aan de eisen te voldoen genoemd onder artikel 1.

Artikel 3: verkoop

Het is verboden dit middel te verkopen voor gebruik in de biologische teelt van appel en peer aan een koper die niet aantoont dat hij voldoet aan de eisen genoemd onder artikel 1. Verkoop vindt plaats volgens het regime van gecontroleerde distributie van de Stichting CDG.

Artikel 4: toepassing

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen te beschermen is toepassing van dit middel uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRT99 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de insteek van de sloot of de perceelgrens).

¹ Stichting Kwaliteitseisen Landbouwtechniek

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te bestrijden is.

2 Adviezen

2.1 Landbouwkundig advies

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een landbouwkundig advies opgesteld bestaande uit (a) een onderbouwing van de noodsituatie op het gebied van gewasbescherming en (b) een advies over de naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de door het Ctgb voorgeschreven risico reducerende maatregelen / restrictiezinnen.

2.1.1 Noodsituatie op het gebied van gewasbescherming

Gevaar

Schurft geeft zowel kwalitatieve als kwantitatieve schade. Bij bladaantasting vermindert de fotosynthese en kan er zelfs bladval optreden. Dit gaat ten koste van de productie. De directe schade is hoger, doordat vruchten worden aangetast. Op de vruchten veroorzaakt schurft doffe vlekken, aangetaste vruchten vallen in een lagere kwaliteitsklasse (industriefruit).

Het niet kunnen bestrijden van een infectie zorgt niet alleen voor schade door aantasting, maar zorgt ook voor een hogere infectiedruk gedurende het seizoen door de vorming van conidiën op de aangetaste delen. Hierdoor wordt de periode waarin infectie kan ontstaan en de schade als gevolg van de infectie groter.

Met het huidige pakket aan maatregelen en middelen, waarin alleen zwavel beperkt beschikbaar is, is een schimmel infectie niet af te weren en is schade door schurft onvermijdelijk. Afhankelijk van de weersomstandigheden in 2025 is het mogelijk dat de economische schade kan oplopen tot meer dan 50%.

Alternatieven

Maatregelen

Rassenkeuze en gezond uitgangsmateriaal zijn in de teelt methoden om aantasting zoveel mogelijk te voorkomen. Uit het BO onderzoek Groene gewasbescherming komen positieve resultaten om met overkappingen schurft te beheersen. De aanvrager geeft aan dat deze maatregel economisch nog niet rendabel is en negatieve effecten heeft op andere ziekten en plagen. Deze maatregel wordt momenteel alleen op zeer beperkte schaal toegepast. Een aantal bedrijfshygiënische maatregelen kunnen de ziektedruk verlagen. Om overwintering van sporen te voorkomen is bladvertering noodzakelijk. Bladvertering kan worden versneld door bij droog weer de bladeren onder de boom te verwijderen en deze te versnipperen met de grasmaaier. Bladvertering door regenwormen en micro-organismen wordt bevorderd door geen koper-bladbemesting toe te passen. Er zijn waarschuwingssystemen beschikbaar om het infectiemoment van de ascosporen vast te stellen. Telers passen dit toe om het juiste bestrijdingsmoment te bepalen.

Toegelaten middelen en goedgekeurde basisstoffen

Er zijn drie middelen op basis van zwavel toegestaan in de biologische teelt van appel en peer ter beheersing van schurft. Eén van deze middelen mag twee keer per jaar tot eind mei worden ingezet. Dit middel is toegelaten vóór de bloei en na de bloei. Een ander middel op basis van zwavel mag twee

keer per jaar vanaf 1 mei tot eind juli worden ingezet. Het derde middel op basis van zwavel mag afhankelijk van de dosis 2, 5, 6 of 10 keer per jaar tot eind juli ingezet worden. Dit middel is toegelaten vóór de bloei of tijdens en na de bloei. Middelen op basis van zwavel werken preventief, zijn onder koude weersomstandigheden minder werkzaam, regenen gemakkelijk van het blad en kunnen onder warme weersomstandigheden schade veroorzaken aan de vruchten waardoor zij van de boom vallen.

Een middel op basis van kalium-waterstofcarbonaat is toegestaan in de biologische teelt van appel. Dit middel heeft overwegend een curatieve werking tegen schurft. De inzet van dit middel kan gewas-schade geven in meerdere appellassen. De toelatinghouder onderschrijft dit. De aanvrager geeft aan dat dit middel ondanks dit feit twee keer per jaar ingezet kan worden.

Een ander middel op basis van kalium-waterstofcarbonaat is toegestaan in de biologische teelt van appel en peer. Dit middel is zachter voor het gewas, maar kan bij herhaaldelijk gebruik een lichtere bladstand geven. Dit middel werkt zowel preventief als curatief en regent ook makkelijk af. Het middel mag 6 keer per jaar toegepast worden.

Het middel op basis van laminarin is toegelaten als elicitor van het zelfverdedigingsmechanisme in de teelt van appel en peer. Het middel is toegestaan in de biologische teelt. Het middel heeft een versterkende werking als het wordt toegevoegd aan standaard bespuitingen.

Het middel op basis van *Bacillus amyloliquefaciens* stam QST 713 is toegelaten in de teelt van appel en peer tegen bacterievuur. Het is toegelaten in de biologische teelt en heeft een nevenwerking op schurft. Deze nevenwerking geldt vooral in de zomerperiode, en is beperkt.

De basisstof natriumwaterstofcarbonaat is toegestaan in de biologische teelt van appel, maar kan volgens de aanvrager gewasschade geven. Daarnaast zijn er een aantal andere basisstoffen toegestaan in de biologische teelt van appel en soms ook in die van peer. De aanvrager geeft aan dat de werking van deze stoffen op schurft onvoldoende is aangetoond en/of nog niet praktische toepasbaar zijn in de professionele teelt.

Hoewel met een aantal belangrijke preventieve maatregelen de ziektedruk verlaagd kan worden, is onder ongunstige weersomstandigheden het middelenpakket onvoldoende voor de beheersing van schurft.

Bijzondere omstandigheden

De aanvraag voldoet aan de eis van bijzondere omstandigheden. De toelatinghouder en sector leveren inspanningen om te komen tot een toelating. Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van kalkzwavel in de biologische teelt van appel en peer in Nederland.

NB: Sinds 1 juli 2017 geldt voor nieuwe vrijstellingsaanvragen dat er binnen drie jaar perspectief moet zijn op een oplossing. Voor vrijstellingsaanvragen die voor deze datum zijn ingediend, geldt deze termijn vooralsnog niet. De NVWA constateert dat sinds 2015 het verkrijgen van een reguliere toelating in Nederland van een middel op basis van kalkzwavel zicht gaf op concreet perspectief, maar dat er geen sprake meer is van een kortstondige overbrugging naar een reguliere oplossing. Vanuit het belang van de transitie naar een weerbaar teeltsysteem zoals beschreven in de Toekomstvisie gewasbescherming 2030 is het gewenst dat de aanvrager op korte termijn inzet op alternatieven.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- Een landbouwtechnisch doelmatige biologische teelt van appel en peer in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende mogelijkheden tot beheersing van schurft.
- Een landbouwtechnisch doelmatige biologische teelt van appel en peer is met het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet mogelijk.
- Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van kalkzwavel in de biologische teelt van appel en peer.

De tijdelijke vrijstelling van Curatio voor het beheersing van schurft in de biologische teelt van appel en peer voldoet aan de criteria voor een noodsituatie op het gebied van gewasbescherming.

2.1.2 Naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de toepassingsvoorwaarden

Naleefbaarheid

De NVWA heeft een inschatting gemaakt van de mate waarin de voorgeschreven risico reducerende

maatregelen nageleefd zullen worden. De NVWA heeft dit gedaan op basis van informatie van de aanvrager, een inschatting van overwegingen van de teler om zich wel of niet aan de gebruiksvoorwaarden te houden en/of eerdere inspectieresultaten.

De aanvrager schat in dat 1/3 deel van het areaal biologische appel en peer beschikt over een combinatie van DRT99 techniek en een teeltvrije zone van 4,5 meter. Deze inschatting van de aanvrager acht de NVWA realistisch. In 2023 zijn 6 biologische telers geïnspecteerd die Curatio hadden ingekocht bij een distributeur. De naleving van de drifteisen van de vrijstelling was 50%. Van de telers die niet aan de eisen kunnen voldoen en te maken hebben met een grote aantasting door schurft, zal een deel mogelijk toch Curatio gaan toepassen. Het is moeilijk te voorspellen hoeveel telers dit betreft.

De NVWA schat in dat de naleefbaarheid van de voorgestelde toepassingsvoorwaarden door de teler gemiddeld is.

Handhaafbaarheid

De NVWA heeft op basis van de mogelijkheden op toetsing van de naleving door bedrijfscontrole en toepassingscontrole (heterdaad) een inschatting gemaakt van de handhaafbaarheid van de toepassingsvoorwaarden. De beschikbaarheid van de vereiste spuittechniek bij een teler is vast te stellen, echter het gebruik daarvan is alleen bij heterdaad vast te stellen. De vereiste teeltvrije zone van 4,5 m om het perceel is goed vast te stellen. De mogelijkheid om de vereiste combinatie van voorwaarden te voldoen kan bij inspectie van het perceel worden vastgesteld.

De NVWA schat in dat de mogelijkheid voor het uitoefenen van toezicht (handhaafbaarheid) matig is.

Conclusie

De NVWA concludeert dat de naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de toepassingsvoorwaarden matig is. Het niet naleven van wet- en regelgeving leidt tot risico's voor mens, dier en milieu.

Eindadvies NVWA

De NVWA adviseert de tijdelijke vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Curatio in de biologische teelt van appel en peer te verlenen.

2.2 Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgesondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezinnen:

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen te beschermen is toepassing van dit middel uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRT99 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 centimeter (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de insteek van de sloot of de perceelgrens).

Conclusie

Het College constateert dat er na het nemen van risicoreducerende maatregelen / het inachtnemen van de genoemde restrictiezinnen geen risico verbonden is aan de vrijstelling.

Advies

Gezien het risico adviseert het College een vrijstelling ex artikel 38 Wgb van het gewasbeschermingsmiddel Curatio [w.s. kalkzwavel] in de biologische teelt van appel en peer te verlenen onder vermelding van de bovenvermelde risicoreducerende maatregelen / restrictiezinnen.

3 Overwegingen

Een hernieuwde tijdelijke vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Curatio is gewenst, omdat zonder deze vrijstelling de biologische teelt van appel en peer op geen enkele andere redelijke wijze te beschermen is tegen schurft. Hierdoor wordt de doelmatige biologische teelt van appel en peer bedreigd. Belanghebbenden spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een regulier toegelaten gewasbeschermingsmiddel. De NVWA concludeert dat de naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de toepassingsvoorwaarden matig is. De NVWA adviseert de tijdelijke vrijstelling te verlenen.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld.

Vrijstelling voor de toepassing van Curatio in de biologische teelt van appel en peer werd eerder verleend:

- 7 juli 2017, Staatscourant 11 juli 2017, nr. 39933;
- 19 april 2018, Staatscourant 4 mei 2018, nr. 24483;
- 31 maart 2020, Staatscourant 6 april 2020, nr. 19939;
- 1 februari 2021, Staatscourant 9 februari 2021, nr. 5928;
- 21 februari 2022, Staatscourant 1 maart 2022, nr. 5764;
- 1 maart 2023, Staatscourant 1 maart 2023, nr. 6961;
- 15 maart 2024, Staatscourant 15 maart 2024, nr. 7508.

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Curatio ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft.

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt op 28 juni 2025.

*De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
namens deze,
E. Veldhuis
Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*